

**Inleiding en afsluiting bij de vernissage van
Marcel Wesdorps
tentoonstelling 'Rest'**

Houtrustkerk – 7 januari 2023

“Dat de mens niet langer
een gemeenschapswezen is
dat onder zijns gelijken
en in evenwicht verkeert.

Dat de mens ook niet langer degene is
ter wille van wie het avond wordt of ochtend,
ter wille van wie afstand en nabijheid bestaan.

Dat de mens onder de dingen is gesteld
als een ding, oneindig alleen.
En dat alle gemeenschappelijkheid
zich uit de dingen en de mensen
heeft teruggetrokken
in de gemeenschappelijke diepte
waaruit de wortels drinken
van alles wat groeit.”

(...)

Met deze woorden van Rainer Maria Rilke
uit het gedicht *Von der Landschaft*
werd u uitgenodigd voor deze middag
in de Houtrustkerk.

Op deze plek, in deze ruimte
– want ruimte is een kerk als geen ander –
willen we luisteren.

Luisteren naar wat de kunstenaar,
die op zich schept zonder woorden,
ons te zeggen heeft.

Toen ik Marcel Wesdorp vroeg
waarover hij vandaag wilde spreken
zei hij dat het een verhaal
zou worden over de betekenis van de kunst
en de plek die de kerk daarin inneemt.

Ik vat dat van die kerk maar even op
vanuit het begrip ruimte,
dat ons hier zo indrukwekkend tegemoet treedt.

Maar ongetwijfeld zal Marcel
daar heel andere dingen over zeggen.

(...)

Ja, welkom bij deze vernissage,
de eigenlijke opening
van een tentoonstelling
die de elusieve naam 'Rest' draagt.

De titel *Rest* viel Marcel spontaan te binnen
toen hij zijn werk over de drempel van onze kerk droeg,
zo vertelde hij onlangs bij de Rilke-kring
waar hij met Eric Bolle in gesprek ging over de dichter.

Zodra hij deze ruimte betrad was er dat woord, zei hij.
Rest – een woord dat in het Engels 'rust' betekent,
maar in het Nederlands staat voor 'rest'.

Bijzonder dat hij juist dat woord 'ontving' of 'opmerkte'
terwijl hij de Houtrustkerk betrad.

Want we zijn inderdaad een 'rest',

een klein kerkje,
een vergrijzend restant van een oude traditie.

In dat woord 'rest' hoorde ik
aanzelend ook hoop.
In het oude Israël was 'rest'
de naam voor de weinigen die terugkeerden
uit ballingschap
en opnieuw begonnen.

Hoe schoon, dat die gedachte, die associatie
de kunstenaar te binnenviel
toen hij dit kerkje betrad.

Er is altijd een rest.
Er blijft altijd een spoor.
Er is altijd een toekomst,
die ons vanuit het verleden komt aanwaaien
als wij het heden onder ogen zien.

Misschien is dat wel een van de betekenissen
van de tentoonstelling die wij vandaag openen.

De lege landschappen die Marcel ons laat zien
ademen een zekere eenzaamheid.

Maar zoals de geschiedenis van de kunst ons leert,
is eenzaamheid ook een bron van creativiteit,
van een nieuw begin.

Hetzelfde geldt voor de mystieke traditie
van alle tijden en plaatsen.
Monastiek komt van *monos*,
'alleen' in het Grieks.

Monos betekent ook 'één'.
Alleen als we één worden

met het mysterie dat het bestaan is,
is er hoop.

Marcel's werk wekt ons op
om stil te worden,
de leegte te zoeken,
het landschap op ons te laten inwerken.
Om onszelf terug te vinden
en ook elkaar.

Zelf schrijft hij dat zijn werk ons oproept
om "na te denken over de gemeenschap van degenen
die geen gemeenschap vormen
en wat daarvoor in de plaats komt".

Een mysterieuze zin,
die op zich ook weer een kunstwerk lijkt,
voor meerdere uitleg vatbaar.

Tja, dat is het aantrekkelijke van de kunst.
Dat we ze ons een spiegel voorhoudt,
Dat ze ons bij onze kern kan brengen.

Ik wens u een aangename middag
in deze kerk bij de opening van 'Rest'
en geef graag het woord aan Marcel Wesdorp.

[MARCELS VERHAAL]

Dank je wel, Marcel, voor deze woorden
bij de opening van de tentoonstelling
van jouw werk in deze kerk.

U bent allen hartelijk welkom
om het te bekijken

en u te bezinnen op de vraag die Marcel Wesdorp aan deze expositie meegaf:

“om na te denken over de gemeenschap van degenen die geen gemeenschap vormen en wat daarvoor in de plaats komt”.

(...)

Achterin de kerk staan drankjes en hapjes klaar. Dat brengt mij op een laatste opmerking.

Namens Margriet Lagadeau, onze kosteres, die helaas ziek is en hier tot haar grote spijt niet bij kan zijn, wil ik de mensen bedanken die vandaag haar plaats innemen: Joke Hoogakker en Jette Bloemsma.

Zij vullen deze ruimte met de kunst van de gastvrijheid die ons vanmiddag omringt.

En met die woorden verklaar ik deze tentoonstelling geopend.